

ВРХОВНИ СУД
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број:118-0-Рев-08-000 149
Бања Лука, 13.10.2009. године

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија Петра Бајића, као предсједника вијећа, Драгослава Лукића и Јанка Нинића, као чланова вијећа, у правној ствари тужилаца О. Т. из Ч., Улица..., Д. Т. из Ц., Улица..., Р. Ц. Г., и К. Т., из Р., село М., које заступа пуномоћник Ч. Б. С., адвокат, из Н. Г., против туженог ЈПШ ШРС А.Д. из С., ШГ В. из Ч., кога заступа пуномоћник законског заступника Д. Т., запослена код туженог, ради признања права власништва, одлучујући о ревизији тужилаца против пресуде Окружног суда у Требињу број 015-0-Гж-07-000 042 од 09.10.2007. године, у сједници вијећа одржаној 13.10.2009. године, донио је

ПРЕСУДУ

Ревизија се одбија.

Образложење

Првостепеном пресудом Основног суда у Фочи број П-230/05 од 27.11.2006. године одбијени су тужиоци О. Т., Д. Т. и К. Т. (у даљем тексту: тужиоци) с тужбеним захтјевом да суд утврди да су они сувласници непокретности зване П., означене на старом аустроугарском плану број 31-XX-16-а3 и број 31-XX-15-б4 као дио к.ч. бр.2063/1 К.О. Ђ., по култури шума, у површини од 25700 м2 у границама приказаним у копији старог катастарског плана вјештака геометра Г. М. од 01. августа 2006. године која чини саставни дио пресуде и да наложи туженом ЈПШ ШРС А.Д. из С., ШГ В. из Ч. (у даљем тексту: тужени) да тужиоцима призна право власништва на тој непокретности, да им је преда у посјед, као и да им накнади парничне трошкове. Тужиоци су обавезани да туженом накнаде трошкове поступка у износу од 305,00 КМ у року од 30 дана под пријетњом извршења.

Другостепеном пресудом Окружног суда у Требињу број 015-0-Гж-07-000 042 од 09.10.2007. године жалба тужилаца је одбијена и првостепена пресуда потврђена.

Тужиоци су изјавили ревизију против другостепене пресуде због повреде одредаба парничног поступка из члана 209. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ број 58/03, 85/03, 74/05, 63/07 и 49/09, у даљем тексту: ЗПП) која је учињена у поступку пред другостепеним судом и погрешне

примјене материјалног права, с приједлогом да се та пресуда преиначи тако што би било удовољено тужбеном захтјеву у цјелини или да се пресуда другостепеног суда укине и предмет врати на поновно суђење другом вијећу тог суда.

Тужени је у одговору на ревизију предложио да се ревизија тужилаца одбије.

Тужбом се тражи туврђење да су тужиоци сувласници непокретности, ближе назначене у изреци првостепене пресуде, која је по култури шума, и обавезивање туженог да им то право призна и да им непокретност преда у посјед.

Тужиоци су током поступка тврдили да су спорне непокретности, означене у изреци првостепене пресуде као „дио к.ч. 2063/1 К.О. Ђ., по култури шума у површини од 25700 м² у границама приказаним у копији... старог катастарског плана вјештака геометра Г. М. од 01.8.2006. године“, њихови правни претходници и они држали у мирном посједу више од 200 година. Наслиједили су их од оца М. Т., а овај од свог оца М., који је такође наслиједио спорну непокретност од својих предака. Навели су да су безброј пута спријечили туженог да врши сјечу на спорном земљишту.

Првостепени суд је провео поступак у току којег је извршен увиђај на лицу мјеста уз судјеловање геодетског вјештака Г. М., те су саслушани геодетски вјештак, свједоци П. Ш., Д. Л. и Н. Ђ., као и тужиоци О. Т. и Т. К. у својству парничних странака. Прочитана је и евиденција туженог о извршеним сјечама у периоду од 01.1.1986. године до 31.12.2000. године.

По становишту првостепеног суда тужбени захтјев тужилаца био би основан само под претпоставком да су они доказали да је право власништва на спорном земљишту било укњижњено у земљишној књизи на њихове правне претходнике, односно да су доказали да имају правни основ за укњижбу права власништва. Тужиоци међутим нису током поступка доказали да су спорну непокретност стекли у својину на један од начина прописаних у члану 20. Закона о основним својинскоправним односима („Службени лист СФРЈ“ број 6/89 и 36/90 и „Службени гласник РС“ број 38/03). Према даљем објашњењу из првостепене пресуде, право власништва на шуми и шумском земљишту не може се стећи одржајем, јер за шуме никада није важило правило имовинског права према којем се посједник сматра власником шумског земљишта, односно шуме. Законска претпоставка да су шуме у Б.и Х. у државном власништву важила је од турске владавине „а тај смисао садрже одредбе садашњег Закона о шумама којим је прописано да се не може доказивати да је право власништва на шуми стечено одржајем.“ Тужбени захтјев тужилаца, није према томе основан.

Другостепени суд је поред осталог указао на то да су тужиоци, уређујући тужбу у складу са налазом и мишљењем вјештака, спорне непокретности

назначили као дио к.ч. бр. 2063/1 К.О. Ђ., шума у површини од 25700 м², без навођења броја посједовног листа. Такво означавање непокретности чини немогућим провођење пресуде, да је тужбени захтјев био усвојен. Само због тога што није разумљив, тужбени захтјев је могао бити одбијен. У другостепеној пресуди се даље наводи да би тужбени захтјев тужилаца за признавање права власништва на шуми био основан само да су доказали да је то право било укњижено на њихове правне претходнике од којих изводе право својине по основу наслеђа, или да су доказали правни основ за упис права власништва у земљишну књигу, што може бити пуноважан уговор о преносу права својине или правноснажна одлука надлежног државног органа. Наиме, законска је претпоставка, која важи још од турске владавине (Закон о шумама из 1897. године) да су шуме у Б. и Х. у државном власништву, која је потврђена прописима аустроугарске управе (Наредба о давању тапија на шумском земљишту од 18.3.1884. године и Образложење Земаљске владе БиХ уз члан 26. нацрта Грунтовничког закона за БиХ). Та претпоставка била је прописана и одредбом параграфа 2. Закона о шумама из 1929. године. По том закону право власништва признавано је само под условом да се докаже основ стицања. Ранији Закон о шумама („Службени лист СРБиХ“ број 38/71) у члану 8, као и каснији Закон о шумама („Службени гласник СРБиХ“, број 11/78 и 12/87) у члану 9, прописивали су да се на шуми у државном (друштвеном) власништву не може стећи право власништва путем одржаја. Законом о шумама („Службени гласник РС“ број 66/03) прописано је у члану 5. да се државне шуме не могу отуђивати нити преводити у друге облике својине уколико посебним законом није друкчије одрђено. Томе треба додати да се према одредби члана 3. став 2. Закона о шумама који је сада на снази („Службени гласник РС“ број 75/08) укупна површина шума у својини Републике не може смањивати осим у посебним случајевима из члана 42. тог закона (дозвољено крчење шума и трајна промјена намјене шумског земљишта) а по члану 3. став 3. истог закона шуме и шумска земљишта у својини Републике не могу се отуђивати, осим у случају комасације и у случајевима утврђеним тим законом. Да су тужиоци и били уписани као посједници спорне шуме, то не би био доказ о власништву, него само о посједу, код чињенице да нису доказали правни основ и законит начин стицања права својине на спорној непокретности. Тим разлозима се је руководио другостепени суд, кад је жалбу тужилаца одбио и потврдио првостепену пресуду.

Схватања нижестепених судова су правилна.

Ревизија није основана.

Правилно је становиште нижестепених судова да постоји оборива правна претпоставка да су шуме у Б. и Х. у државном („раније - у друштвеном) власништву. Ова претпоставка може се оборити само таквим доказима као што су одлука надлежног државног органа којом се признаје право својине на шуми физичком лицу, земљишнокњижни извадак (уколико је сачуван за подручја за која су иначе земљишне књиге уништене) као доказ наведеног права, а

евентуално и други правни основ, подобан за упис права својине на шуми и шумском земљишту у земљишну књигу. Подаци из катастарских планова, односно катастарских мапа, укључујући и оне из периода аустроугарске управе, односно између два свјетска рата, као и новијег датума, нису поуздан доказ о праву својине одрђеног физичког лица на шуми. Саслушани свјedoци и под претпоставком да су њихови искази истинити, нису потврдили право својине предака, односно правних претходника тужилаца на спорној имовини, него само стање посједа. Већ је указано на то да се посјед на шуми и шумском земљишту, које се сматрају државним не може схватити као претпоставка права власништва, него се то право мора доказати на један од напријед назначених начина. Увидом у катастарске планове, односно катастарске мапе и саслушањем предложених свједока те увиђајем и вјештачењем путем геодетског вјештака, није међутим доказано право својине тужилаца на непокретностима поводом којих се води овај спор.

Супротно наводима ревидената, нижестепене пресуде садрже разлоге о одлучним чињеницама, ти разлози нису ни нејасни ни противрјечни, не постоји противрјечност између онога што се у разлозима наводи о садржају исправа и записника и самих тих исправа и записника, нити пресуде имају других недостатака због којих се не би могле испитати. Нису, према томе, повријеђене ни одредбе чланова 209. и 8. ЗПП.

Тужиоци су одбијени с тужбеним захтјевом ради тога што нису доказали да су они или њихови правни претходници били власници спорне непокретности. Због тога, доношењем нижестепених пресуда нису повријеђена њихова права на несметано уживање имовине из члана 1. Првог протокола уз Европску конвенцију за заштиту људских права и основних слобода, и на правично суђење из члана 6. став 1. исте конвенције, односно из члана II став 3. под „е“ и „к“ Устава Босне и Херцеговине.

Нижестепене пресуде немају недостатака на које указују ревиденти, односно на које овај суд пази по службеној дужности, како то произилази из онога што је напријед речено. Досљедно томе, ревизија тужилаца је одбијена као неоснована (члан 248. у вези са чланом 241. ЗПП).

вијећа

Предсједник

Петар Бајић